

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 évszázados kiadások kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kizárólag visszafizetés
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 11.

Formák és emberek.

Oroszország abszolút uralom alatt van s bámulatatos hivatalnokai panamák hírét halljuk ebből az országból. Azt mondják az a baj, hogy nincs szabad sajtó szabad szólás és szabad ipar, szóval szabadság.

Franciaországban köztársaság van és bámulatatos társadalmi panamákról hall hirt a világ, melyek egészen amerikai méretűek ebben az országban. Azt mondják, az a baj, hogy nincs meg a társadalmi osztály egyenlőség s a burzsoá még mindig ur.

Olaszországban forradalmi alapon csinált királyság van és csodás botrányokról hall az ember. Tolvaj miniszterekről, rabló bandákba tartozó főhivatalnokokról s óriási sikkasztásokról. Azt mondják az a baj, hogy szegény a nép.

És Oroszországban a nihilisták, Franciaországban az anarkisták, Olaszországban a maffia ajánlkozik megváltó gyanánt. Van másik két ország is.

Anglia királyság czimén valódi köztársaság, mert a parlament nagyobb szuverén, mint a király s a miniszterek valóban kormányoznak, a király pusztán csak uralkodik. És ez a nép óriássá lett s folyton terjeszkedik. És bár a nép befogadja a francia anarkistákat és minden nép forradalmárait, az ő országában rend van.

Németország alkotmányos császárság czimén valódi abszolút uralom alatt van, hol a császár kormányoz, parancsol s a miniszterium csak végrehajt.

Ez ország szinte hemzseg az odamekült orosz nihilistáktól s mégis rend van. A nép vezet Európában s császárságának egy láb dobbanása megállít Afrikában is egy készülő politikai munkát.

Hát mondja valaki, hogy érdemes a rendszer változásért küzdeni, hogy ez hoz megváltást.

Ugyan mit értünk mi el a 48-as véres áldozatokkal? Ott vagyunk, ahol voltunk s csodálkozva látjuk, hogy mennyire csakis ott vagyunk?!

Ember kell nem rendszer.

Deák többet csinált, mint egész keserves küzdelmünk és Deák utódai elrontották egész művét, pedig szinte habzóttak az ajkak a hazafias dühtől a kiegyezés óta.

Most új rendszert szült a választás, de míg ember nem lesz hozzá, addig csak válság lesz a nemzet ítéletéből, nem jobbulás.

Miért boldog Anglia!? mert talpig emberek vezetik sorsát. Miért nagy Németország, mert talpig ember volt Bismark és talpig ember II. Vilmos.

Miért szerencsétlen Oroszország? Mert gyenge a czár, forrong Franciaország, mert enervált a nép és lesüllyedt Olaszország, mert korrumpált egész társadalmá. Emberek kellene, nem rendszerek.

Nem tele irt papíros lapok, hanem erős akarat és nyílt fő.

És éppen a hivatott példák adnak megczáfolhatlan tanulságot, hogy korrumpált, erkölcstelen állapotok mellett semmiféle tudós rendszer sem képes, nem hogy boldoggá, de csak türethetővé se tenni az életet.

Az erkölcsiség tehát nem fogalom, nem a szív belső magán ügye, hanem az egyetlen társadalmi alap, melyen építeni lehet.

Várjuk a koalíció munkájától, hogy embereket fog juttatni minden fontos állásba. Vannak még hál' Istennek, ha nem is a felszínen uszók között igazi magyar fők és lelkek. Ezek után kutasson a koalíció ne formulák után.

Nagyobb a társadalmi munka, mely leendő kormányunkra vár, mint a politikai és fontosabb is.

Emberekkel rakni tele a közigazgatást, a parlamentet, a kormány hivatalokat ez az első munka. Ezekből lesz az a magyar hadsereg, mely kivívja mind azt, amit a rendszerek csak ígérnek, de maguktól ugyan meg nem adnak, mint idáig a 67-es alap.

Ezért hisszük, hogy a koalíció kötelessége minden lehető elkövetni arra nézve, hogy kormányra jusson s embereket szüljön. Ezen az uton kapunk mi meg mindent, nem a kikapcsolások utján és elvi kijelentések által.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A hallgató.

Franciaiból* fordította: dr. Némethy Gyula.

Személyek:

A kiváló mester, körülbelül negyven;
 A fiatal író, huszonnégy éves.

(Nyári est a folyó-parton)

A mester... Igen, híres ember vagyok. Olyan emberek, kiket nem is ismerek, köszöntenek, hogy ezzel magukat megtiszteljék. Az egész világon ismernek. Műveim minden nyelvre le vannak fordítva. A bérkocsisok tudják hol lakom. Akárhol dobnak el egy levelet nevem-

* Most jelent meg a francia akadémikusnak, Henri Lavedannak egy kötete: Baignoire ezimel Flammarionadl. Csupa szellemes, ironikus, finom pszichológiával irt dialogusok gyűjteménye. Lásd Les annales politiques et littéraires. 19. Mars. 1905.

mel s e szóval: Franciaország megérkezik hozzám Csudálnak és irigyelnek.

A fiatal író: Szeretik.

A mester: Nem, fiam. Utálnak és félnak tőlem. Nem panaszkodom e miatt. Sorsom szép.

A fiatal író: Végre is oly messzire és magasra jutott, a mennyire csak lehet.

A mester: Elismerem. De kapaszkodtam is ugyancsak. Mindig, minden sikertűt nekem.

A fiatal író: Minden.

A mester: Igen... de miért? Nem sejtet?

A fiatal író: Mert roppant tehetsége van.

A mester: Olyan kevésre van szükség!

A fiatal író: Van ambíciója...

A mester: Mérhetetlen... mint egy színésznek.

A fiatal író: Összeköttetései...

A mester: Igen, messzeágazók... valóságos hálózat.

A fiatal író. Jelleme.

A mester: Arany.

A fiatal író: Egészsége.

A mester: Vas. De mindez... hogy a többiekéről, melyekről megfeledkezél, ne is szóljak, nem ér semmit, ha nincs tilka az embernek. Nekem van. És minthogy egyedül vagyunk ma este az elhagyott part mellett s mint-hogy már súlyedni kezdék...

A fiatal író. Óh, mester!

A mester. Észrevétlenül. Most még csak én vagyok képes észrevenni. De a baj mégis megvan! Meg mondom neked a titkomat.

A fiatal író. Milyen jó ön!

A mester. Hallgass! (megáll, botját végig húzva a korlátan) Hallgattam.

A fiatal író. Mi az? Pardon!

A mester. Nos... elárultam a titkomat.

A fiatal író. Hát ez az?

A mester. Igen, egész egyszerűen... Azt hiszed, hogy az olyan könnyű dolog, mint bírálni?

A fiatal író. Istenem!

Uj modern férfi szabó-üzlet Nagyvárad, Színház-u. (Dr Adorján-ház.)

A tavaszi és nyári idényre ajánlom a legdivatosabb, finom hazai-, angol-, francia-, skót-, Hemszon-kelmékből felszerelt dús raktáromat,

hol a legmagasabb igényeknek megfelelő, mindenkor a legutolsó divat szerint, a legszebb kivitelben készült divatos szabású uri öltönyöket

Elvtem a jó munka és pontos kiszolgálás, jutányos árak mellett kiváló tisztelettel: Harmathy István, férfi-szabó. A nálam készült ruhákat díjmentesen vasalom.

A politikai válság.

A kibontakozás tárgyában a konferenciát Kossuth lakására gróf Batthyány Tivadar mint a vezérlő-bizottság jegyzője hívta össze Kossuth nevében és megbízásából. Délelőtt 11 órakor volt Bécsben Tisza kihallgatása és ugyanebben az időben indult Kossuthnál a tanácskozás.

Előleges hírek szerint Kossuthék már ma tárgyalják, persze csak bizalmasan és minden hivatalos jelleg és kötelezettség nélkül Széll Kálmán ismert tervét, hogy a szövetkezett-ellenzék ejtse el egyelőre a katonai követeléseket és érje be ehelyett a közös ügyek egyéb terein elérhető nemzeti vívmányokkal. Ezek volnának Széll eredeti terve szerint, melyhez azonban a király még nem járult hozzá és amelylyel a szövetkezett ellenzék csak az Andrássy lakásán tartott szűkkörű értekezleten rövidesen foglalkozott, a külügyi képviselőben a magyarság érvényesítése olyképpen, hogy a nagykövetek, követek, ügynökségek és konzulátusok kitűnnek a magyar címert, zászlót és kiírnák elnevezésüket magyarul is. Minden külügyi hivatalban vagy a főnök vagy annak helyettese magyar ember volna és a hivatalok tartoznának minden magyar beadványt közvetlenül elintézni és a magyar hatóságokkal kizárólag magyarul levelezni. Az egyik minisztérium székhelyét Budapestre helyeznék át és Budapesten a bécsivel egyrangú diplomata képző akadémiát állítanának föl. A budapesti akadémia növendékei tartoznának a német, a bécsi növendékek a magyar nyelvet is megtanulni. A közös minisztériumok czime volna: »Osztrák császári és magyar királyi« — nem pedig »cs. és k.«, mint most, ami a külföld előtt azt is jelentheti, hogy osztrák császári és cseh királyi.

Kétségtelenül az is fontos, hogy a külföld valahára hivatalosan is tanulja meg, hogy Magyarország létezik, még pedig mint önálló és független állam és nem mint osztrák tartomány, de ez nem zárja ki azt a természetes kíván-

ságot, hogy a magyar nemzet idehaza is magyar lehessen és épenséggel nem busás kárpótlás a katonai követelményekért. Tulajdonképpen meg kellene csinálni ezt is, azt is és Széll követeléseit minden válság nélkül is teljesíteni kellene, mert a mostani állapot egyszerűen törvénytelen. Még a 67-es egyezmény is csak közös miniszteriumokról beszél, de azért a közös hadügyminiszter ajtaján ott fityeg az óriás fekete tábla és ezen sárga betűkkel az áll, hogy »Reichskriegsminister;« a közös külügyminiszternek pedig első czime: »Minister Meines Hauses!« mivel az ő birodalmi kancellár voltát akarják jelezni.

Nem igen bizunk benne, hogy Széll terveiből lenne valami, mert csakis az ellenzékkel való teljes egyetértésben lépne ki a küzdőterre és így a mai megbeszélések szinte akadémikus jellegűek, melyeknek a helyzetre még nem lesz semmi hatásuk.

A Kossuthnál folyt tanácskozás tulajdonképpen nem is volt értekezlet, mint inkább fesztelen beszélgetés. Csakis függetlenségi képviselők voltak jelen; összesen hatan voltak: Bakonyi Samu, gróf Batthyány Tivadar, gróf Zichy Jenő, Tóth János, Sággy Gyula és Holló Lajos. A beszélgetés mindössze fél óráig tartott és semmiféle érdemleges tárgyalásba nem mentek bele. Hivatalos tudósítást nem is adtak ki.

Bécs, április 11. A király ma délelőtt 11 órakor fogadta Tisza István grótot kihallgatáson. A miniszterelnök ismételtén kérte a kegyet, hogy állását elhagyhassa. A király marasztalta. A minisztereknek kinyilatkoztatta, hogy a Ház vitáján részt venni nem fog és erre kért és kapott is engedelmet.

A mai ülés.

A képviselőháznak ma igen rövid ülése lesz.

Eötvös Károly bejegyzti indítványát a nov. tizenhatszadiki események megtorlása dolgában.

Ez a megtorlás annyiból fog állani, hogy a

ház rosszalását fejezi ki Perczel Dezső, Tisza István és Szóts Pállal szemben.

Ezt az indítványt ma fölolvassák és indokolását csütörtökre tűzik ki.

Ami a főrendiház akcióját illeti, hát ezt teljesen megczáfolják. Azt mondják, hogy a főrendiházban még annyian se szeretik Tisza István grótot, mint a képviselőházban, ami pedig a fölliratot illeti, hát ez a képviselőház magánügye, melyhez a főrendiháznak semmi köze.

Általános sztrájk Nagyváradon.

— A bujtogatók munkája. —

Az a hallatlan dédelgetés és elnéző bánásmód, amelylyel a szocialista agitátorokat elkényeztette a hatóság, nagyon keserű gyümölcsöket terem.

Ehrenfeld Adolf és társai, mint bábokat rángatják érdekeik szerint a nagyváradai munkások ezreit. Tegnap néhány bujtogatóért ismét felkavarták a város munkás társadalmának békéjét s sztrájkba állították őket.

A bonyodalom abból keletkezett, hogy Ehrenfeld és Margó szocialista vezérek összehívták a munkásokat, akik az építkezéseknél dolgoztak s ezektől üzeneteket küldtek, hogy délben az összes szakmabeli munkások jelenjenek meg. Össze is gyűlt vagy 5—6 száz. Ezeknek Margó és Ehrenfeld előadták, hogy az összejövetel czéjja az építő iparosok megtörése.

Az építés vállalkozók ugyanis kizártak a munkából 12 munkást, akik visszavételét megígérték. Továbbá megígérték, hogy a régebben Nagyváradon tartózkodó napszamosokat is alkalmazták, mégis most ezek helyett idegeneket alkalmaztak, a rendőrség igazolványával.

Hétfőn este levélben tiltakoztak ez ellen az építők ipartársulatánál, ahonnan az a válasz érkezett, hogy majd megbeszéljük a kérdés mi-

A mester. De igen, te azt gondolod, hogy semmi se könnyebb? Látom! Mekkora tévedés, szegény gyermekem! *Hallgatni!* . . . Ez az élet *kulcsa, útlevele!* Hallgatni, tanulni, tudni, hallgatni . . . Művészet és tudomány egyszersmind. Törhetnéd veréb fejedet éjjel-nappal, azon, hogy mi okoz egyenlő és teljes gyönyörűséget minden embernek, anélkül, hogy célhoz érnel. *Hallgasd meg* őket s megoldottad a problémát. Disznópásztor vagy király, pápai-követ vagy gyógyszerész, hercegnő vagy matrácvarrónő teljes és egyenlő meglepedést érzene, ha jól meghallgatják őket. Azt hiszem I. Pál mondta: A legjelentékenyebb személyiség után egész Oroszországban az, akivel beszélek, addig, amíg vele beszélek. Miért? Mert az volt az aki őt meghallgatta. Senki, sohasem találhat föl csúszómászóbb és hathatósabb hízlegést ennél. Meg van az a jó oldala is, hogy neked engedi a méltóságnak minden látszatát és homlokzatát. Hallgatni nem hitvány dolog. Mennyivel hitványabb az, aki társalgás közben megittasul a mi extatikus és néma figyelmünk-től. Semmiféle hódolat magasztalás, a legdithyrambikusabb bók, a legszellemesebb vagy a legbrutálisabb dicséret sem ér fel soha az elmerült hallgató csöndjével. De ez érthető is. Hallgatni valakit nem egyéb, mint magát, testét, lelkét egészen odaadni annak, aki beszél

velünk, aki azt a tiszteletet, a barátságot tanúsítja velünk szemben? Míg a beszélő legtöbbsnyire ostoba vagy közepes dolgokkal áll elő, a hallgató arca menten átváltoztatja azt, de elegánsra és szépre. A fecsegő, mint valami tükörben látja és csodálja magát a hálában fürdő szemekben, melyek nem hagyják el az ő tekintetét. Mintegy újra áthassa saját művét, beszéd közben. Képzeled-e, mi a legcsiklandozóbb egy ostoba ember hűségére nézve? Nem szólsz semmit? Brávó! Ime ez bizonyítja, hogy vilámgyorsan elsajátítottad azt a becses eszközt, amelyet az előbb fedeztem fel előtted, hiszen ime, alkalmazod is már! Replikázol, hallgatva? A ripaszt jó. De alaposan, füleink hegyéig birtunk kell a jó hallgatás minden módját! Pedig van vagy száz. Változik a hivatással, ranggal, nemmel, helylyel, a nap órájával, az időjárással . . . mit tudom én? Egy boudoir ban nem úgy kell hallgatni, mint az erdőben, a templomban, mint egy nyilvános teren; déltájban nem úgy, mint éjjelkor s nem is kell magyaráznom, hogy felfogjad egész horderejét az ügyetlenségnek, ha valaki úgy figyelne egy egyházi férfi beszédjére, mint egy zredesére! Magától értetődik, hogy aki egy prelátussal társalog, kenetteljesen hallgat, szerényen, egy monseigneur taglejtéseivel, finom szájszöglet vonással, magabaszálló szempillákkal finom, a la

Gresset-malicziával a szempillantásban, szerény és egy kissé hajlott helyzetben . . . míg egy tábornok partnere szinte szagolja a puskaport, hallja az ágyút, bajusza, szemöldökei égnek állnak, összeszorított álla marciális jellegű . . . hacsak, ami finomabb dolog, nem akarja reszketve hallgatni a katonát a félelem rosszul palástolt kifejezésével, mintha hadjáratai és kifejtett hősiességének elbeszélése hálát ébresztene benne Isten iránt, hogy őt magát nem vetette alá ily kemény megpróbáltatásnak. Ez a második mód mindenesetre sokkal szebb volna; mert valóban, minél gyávábbnak tünteted fel magadat egy harcos előtt, annál jobb véleménye lesz a saját értékéről, s jobban kedvére leszel, hogy gyávának mutatkoztál előtte, mintha azt sejtetted volna vele tekintetéd nyugodtsága által, hogy fényes tettei nem hoznak ki a sodrodból, s hogy te is képes lettél volna azokra. Mindig az elbeszélte dolgok szel-leme és hangulatához kell idomítani hallgatásunkat. Szomorú képet fogsz vágni egy házassági hirhez s mosolyogni fogsz, ha haláleset forog szóban, még ha olyan személyekről lenne is szó, akiket nem ismersz? Ellenkezőleg, tud meg, hogy semmi se hatja meg az embereket annyira, mint az olyan érdeklődés jele, mely pusztá udvariasság és megengedett képmutatásból ered, mert meg van az az önző bizo-

Miután az idén nagycsütörtök, péntek és szombat izraelita ünnepekre esik, mikor is üzletem zárva van; ennél fogva felkérem a t. vevőközönséget, hogy *czipő, kalap és férfi divatúru* cikkekben szükségletét már annál is inkább *előbb* beszerezni szives-ismert *„kézimunka“ czipő, legújabb divatú kalap, nyakkendő és fehérnemű* czikeimet.

Tisztelettel: **Leitner Lázár.**

ben létét 24 óra alatt azonban képtelen az ipartársulat közgyűlést összehívni.

Erre Ehrenfeld az összegyűlt munkásoknak kimondotta az általános sztrájkot. A városban a műhelyeket keresték fel s sztrájkba szölitették a munkásokat.

A munkások a mezőn.

A kolompások mindjárt gondoskodtak is hogy az elámitott tömegnek majd legyen sztrájk-tanyája. A hatóság nem bocsátotta át e czélra a Rédey-kertet, hanem ennek a háta mögött levő mezőt jelölte ki.

Délután 3 órakor ömlött kifelé a városból a különféle munkások sokasága: asztalos, kőműves, kefekötő, mázoló stb. A munkások kijelentették, hogy bár csak az építő munkásokat érinti az összeütközés, de részvételükkel dokumentálni akarják az összetartásukat s azt, hogy nem félnek a munkaadóktól. Az érdekek kivivásánál egygyé kell lenniök.

A főkapitány intézkedései.

Amint Gerő Armin főkapitány értesült a dolog ilyen nagymérvű elfajulásáról, azonnal maga elé idézte Ehrenfeld Adolf szocialista izgatót.

Az idézésre öt tagu küldöttség jött a főkapitányhoz, mindannyian a munkások bujtogatói és vezérei. Ehrenfeld Adolf, Margó Elek, Kiss Zsigmond, Pelle Károly és Lechner Abraham.

Ekkor már Pozsonyi László kerületi iparfelügyelő is jelen volt a főkapitány hivatalában.

A megjelent munkásvezéreknek Gerő Armin főkapitány kijelentette, miszerint nem tűri, hogy teljesen megzavarják a város békéjét. A sztrájkot bejelentették, igaz, de csak a szoroson vett építő munkásokra. Most pedig az összes munkásokat fellázították. Nem tűri s a legszigorúbban megtiltja, hogy a műhelyeket felkeressék s a békésen foglalkozókat felbujtógassák, munkabeszüntetésre kényszerítsék. Hogy minél eredményesebben megóvhasa a város

nyugalmát és békéjét, kérelmére egy eskadron huszár és fél zászlóalj gyalogság van készenlétebe helyezve. Panasza érkezett hozzá, hogy a hétfői villamos zavar is a munkás mozgalmakra vezethető vissza. Figyelmezteti őket, hogy jól vigyázzanak, mert a legnagyobb erélylyel megfékez a hatóság mindrn rendzavarást, ha kell, fegyveres karhatalommal.

Felhívás a sztrájkra.

A rendőrség tudomására jött, egy zöldfa-utczai zugnyomdában egy felhívó vörösczédula lett kinyomatva, a következő tartalommal:

Le a szerszámmal!

Ki az utczára!

Jöjjen az általános sztrájk!

A czédulák azonban nem jutottak ki a munkások közzé, mert a rendőrség egyik ügyes tisztje még a szétosztás előtt rátette a kezét.

A főkapitány előtt megjelent izgató vezérek bevallották, hogy ők rendelték meg a nyomtatványt. Csodálkoztak, hogy annak terjesztését nem engedik meg. Hiszen Szegeden tanulták s ismerték meg ezt a fegyvert.

Felügyelnek a villamra.

Tegnap mindjebben megerősödött a gyanu hogy a villamos világításnál hétfőn este beállott üzemzavart bűnös kéz idézte elő, aki ért a villamhoz.

Belányi Imre telep igazgatónak is az a véleménye, hogy az üzemzavart valaki sodronydarabokkal okozta.

Nehogy hasonló eset forduljon elő s a város sötétben maradjon, a transzformator házikókra rendőr őrszemek ügyelnek fel.

Különbben az egész éjjel erős őrzáratok czirkáltak a városban.

Ehrenfeld szónoklata.

A főkapitánytól a szocialista bujtogatók kimentek a mezőre, a sztrájk-táborba. Itt Ehrenfeld beszédet intézett a tömeghez.

Kijött közjük — ugymond — hogy testvéreiket lássa s hogy tudokra adja, miszerint

azért hívatta a főkapitány, mert a polgárság véle együtt meg van rökönnyödvé a munkások önérzetes mozgalmára. A katonaságot kirendelték s azt híresztelik, hogy a munkások a villamos villamos világítást megrongálják, a műhelyeket megtámadják. Ezt ők nem teszik, mert erősebb fegyver van a kezökben: nem dolgoznak. Ha majd győztek, akkor lesz elég idő kipofozni azokat a műhelyekből, akik most dolgoznak. Végül felhívta, hogy most ne teygenek semmit.

Igy bujtogat ez a kétes existenzia a munkások között szabadon.

A hatóság el van tőkélve, hogy a legszigorúbb és legmesszebb menő intézkedésekkel elejét veszi minden bajnak s a dolgozni akaró munkásokat ha kell, karhatalommal is megvédi.

Ma reggel 5 órától a katonaság készenlében lesz.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Majdnem fél száz ügyet tűzött ki Nagyvárad város tanácsa a holnapi városi közgyűlésre, azonban ezek között felénél jóval több a kisebb jelentőségű, telek átruházási, fizetési előleg és szabadság idő engedélyezése iránti ügy s érdemlegesebb csak itt-ott akad.

Kétségtelenül legnagyobb fontosságú kérdés a Fő-utcza rendezése és burkolása, amely majdnem egy fél millió koronát igényel. Ilyen nagy befektetést egy utvonatra nem minden évtizedben tehet a város.

Tárgyalásra kerül a X-ik gyógyszerár ügye, amelynél valószínűleg lesz egy kis hazabeszélés, de azért a törvényhatóság nem tér el a közegészségügyi bizottság szakszerű, helyes alapon kimondott véleményétől.

A villamos telep kibővítése folytán szük-

nyossága, hogy az érdeklődésnek ő az egyedüli tárgya. Mintha nem értenéd, amit mondom?

A fiatal író: Nem is nagyon értem.

A mester: Pedig világos. Találkozol X urral, kinek atyját szereted. Ő azt mondja: »Nyugtan vagyok; atyám nagyon beteg.« Rögtön szomorúnak látszol és az is vagy. Méltányolni fogja X. ur érzelmedet? Nem nagyon. Azt gondolja magában: »Bánkódotl Atyámért, nem éretem.« Hidegen válik el tőled, két ujját nyujtva neked. Ellenben, ha ugyanaz az X. ur ezt mondja: »Ah barátom, nagy bajom van. Szakácsnóm meghalt. Soha olyan pecsenyét nem fog sütni más!« Ha lesujtottnak látszol, minthogy ő tudja, hogy ez nem a szakácsnőért van, kénytelen azt a következtetést vonni le, hogy hirtelen bánatod oka nem más, mint ragaszkodásod hozzá! Ez pedig szíven találja őt.

A fiatal író: Értem.

A mester: Elég idődbe került. Ez minden? Nem. A hallgatónak ki kell mutatni érdeklődését az elbeszélés iránt, jelezni annak kifejlődését derült arczsal helyeselni, szigorú vonásokkal korholni. Valahogy fáradságot ne mutasson, még ha a borbélyok királyát kellene is hallgatni! A figyelmetlenségnek bár futólagos jele egy másodperc alatt lerontja két órányi szolid és bátor hallgatás érdemét. Egy ásitás, még ha első jelentkezésénél fel is fogtuk, vagy ha az orrüregbe vonult is vissza, ha lenyeltük is, mint a barackmagot a »kitünő társalgó« (brillant causeur) figyelmét nem kerülheti el. Hiába tulajdonítod ezt az illetlenséget a »gyomor hibájának«, már megítélttél! A tökéletes hallgató az órák hatását soha nem is gyánítja. Lopva a falórára tekinteni, vagy csak is

érinteni a mellény szöveten át a zsebórát, valószínűs »föbün«. Szabad ugyan használni a zsebkendőt, ha szükség van rá, de akkor is a gyors trombitálásra valamely kedvező szünetet kell választani, mikor például a fecsegő lélegzetet vesz, vagy egy omnibusz robog el nagy zajjal. Mulatsz ezen. Nevezsz. Nincs igazad. Semmit sem szabad kicsinyelnünk. Ha majd gyakorlat által tökéletes hallgató lesz belőled, az iróniának és megfigyelésnek bensőséges gyönyöreit fogod érezni naponta. Markodban fogod tartani az embereket, könyv nélkül fogod tudni őket, játszani fogsz rajtuk akár a zongorán. Tetszéd szerint fogod vezethetni beszédjüket elmondani velük kedvenc történetüket, melyet már vagy ötvenszer hallottál, s az ötvenegyedik előadásnál ép úgy meg leszel lepetve s ép oly vidám leszel, mint a legelsőnél. Még ha azzal kezdené is. Az illető: »Ha ismerné már ezt a történetet, állítson meg«, valahogy el ne kövesd azt az ostobaságot, hogy a szaván fogod, mert halálos ellenséget szerzesz magadnak. Kevesebbért is mérgezték meg már embert. Nem, nem! csak hadd gargarizálja végig. Tegyük fel, hogy véletlenül az anekdota elmondása közben maga emlékszik rá vissza, hogy már egyszer boldogított vele. Egészen különös hálával lesz irántad tisztelettel teljes hazugságodért. Látod, így kell bánni az emberekkel, ha az ember boldogulni akar. Emlékezzél csak az ókor emberére; már az így kiáltott: »Úss.«

A fiatal író: »De hallgass meg!«

A mester: Hagyj az én régi tapasztalatomban! Olyan ember, aki belevág az ember beszédjébe, nem viszi semmire. Így hát, hogy híres, szeretett, gazdag, boldog légy, tudod

mit kell cselekedned. Hallgasd fiam, hallgasd a természetet, hallgasd, de ne nagyon a lelkiismeretedet: vannak pillanatok, midőn akadályozna ez abban, hogy a másik oldalra hallgass, ahol a boldogság van.

Hallgass tetőtől talpig, egész személyeddel, hallgass mindenkit, aki beszél, még ha nem is mond semmit, még ha nem értenéd is. Ez nem sokat határoz. De neked sincs szükséged arra, hogy valósággal hallj, midőn hallgatsz. Idézhetnék neked akárhány ismert alakot, kik süketek mint a föld, de akik zseniális hallgatók. Emlékszem, ifju koromban gyakran jártam egy marquise-hez, valamelyik királyi fenség rég udvarhölgyéhez, aki oly kövér volt, hogy utol áraja már alva hallgatott, nyitott szemekkel egyenesen ülve zsöllyéjében. Mosolygott, hallgatott és hortyogott! Csakhogy ez persze igen nagy művészet, s hogy ilyen virtuóz lehessen, huszesztendei herczegi etiquette kellett hozzá! Hát még, lássuk csak! Oh ez még nem minden! Nos? Mi az? Mit mondasz?

A fiatal író: Semmit.

A mester: Nem. De hallgatásod aludni küld nem bátorít. Oh, ismerem én ezt a csendet! Talán untatlak?

A fiatal író: Ellenkezőleg mester! Azonban...

A mester: Nos?

A fiatal író: Csak azt akartam mondani, hogy éjjel van... vár a feleségem odahaza.

A mester: Semmirekellő!

A fiatal író: És ha még tovább hallgatok, lesz otthon mit hallgatnom!

A mester: Értelek! Menj!

séges építkezésekre vonatkozó javaslata a tanácsnak szintén valószínűleg kelt vitát s így kilátás van rá, hogy két napig tart a közgyűlés.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1905 évi április hó 13-ik, esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanács termében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni.

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.

2. A központi választmányban lemondás folytán üresedésben levő egy tagsági hely betöltése.

3. A polgármester a szakbizottságokba üresedésbe volt s kinevezés folytán betöltött bizottsági tagok jegyzékét beterjeszti.

4. A polgármester jelentése dr. Károly Irén bizottsági tag interpellációja folytán megtartott vizsgálat eredményéről.

5. A tanács jelentése a fő-utcai gyalog és kocsit ut burkolata továbbá Szent János-utca burkolatára megtartott árlejtés eredményéről.

6. A tanács javaslata a villam telep kibővítése folytán szükséges gép és kazán ház, gépész lakás és raktár építése tárgyában.

7. A tanács javaslata az ujonnan engedélyezett X-ik gyógyszerártnak a Bánya-sorról a Gilányi-utczára leendő áthelyezése tárgyában beadott kérvényre.

8. A tanács javaslata a fogadó, vendéglő, kávéház és kávé mérő iparüzletek gyakorlatáról alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában.

9. A tanács előterjesztése a törzs vagyon alap tulajdonát képező régi kis városház vételára s egyéb követeléseknek iskola építési célokra leendő átengedése iránt.

10. A tanács előterjesztése Kovács János és neje telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

11. Ugyanannak előterjesztése Puskás Ferencz és neje telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

12. Ugyanannak előterjesztése Kuchta Henrik és neje telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

13. Ugyanannak előterjesztése Turi Imréné telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

14. A tanács előterjesztése Szabó Lajos és neje telkéből a köztérhez csatolt terület kártalanítása iránt.

15. A tanács előterjesztése Boros Péter és neje köztérvételi ügyében.

16. A tanács előterjesztése Krecsmáry Lajos és neje köztérvételi ügyében.

17. A tanács előterjesztése Tokay János köztérvételi ügyében.

18. A tanács előterjesztése Knauer Károly telke előtti utca vonal szabályozása tárgyában.

19. A tanács előterjesztése Szabó Károly és neje köztérvételi ügyében.

20. A tanács előterjesztése Zsurgó Demeter és neje telkéből a köztérhez csatolt telekrész kártalanítása tárgyában.

21. A tanács előterjesztése Kiss Péter és neje köztérvételi ügyében.

22. A tanács előterjesztése Szabó Dezső telkéből a közterülethez csatolt telekrész kártalanítása tárgyában.

23. A tanács javaslata a Sztaroveczky gyermekórház alap készpénzének pupilláris bizottsággal bíró záloglevelek befektetése tárgyában.

24. A tanács Markovits Pál nyug. tanító felebbezését nyugdíj pótlékának kiadása tárgyában beterjeszti.

25. A tanács Ganz és társa céggel a villamos telep részére szükséges gép és kazán szállítására kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

26. A tanács lat. szert. káptalannal a követvám, vásárvám általanly megváltásra 1905-ik évre kötött egyezségi jegyzőkönyvet jóváhagyás végett beterjeszti.

27. A tanács Amánt Béla nagyvárad lakossal kötött telek csere szerződését jóváhagyás végett bemutatja.

28. A tanács Inoze Lajos és társa céggel a várad-velencei iskola építésére kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

29. A tanács a Royal kávéház előtti kiülő hely bérletére kötött szerződést beterjeszti.

30. A polgármester Hegedüs Géza volt városi főpénztárnok és Darvassy Sándor volt pénztári ellenőr feyelemi ügyében hozott jogerős véghatározatot beterjeszti.

31. A tanács javaslata Éder Ferencz és Éder Augusztia nagyvárad lakosoknak honosítás esetében Nagyvárad város kötelélékébe leendő felvételének kilátásba helyezése iránti kérelmére.

32. A nyugdíj bizottság javaslata Böde András volt városi rendőr özvegye nyugdíjának megállapítása tárgyában.

33. A nyugdíj bizottság javaslata Daray István volt városi rendőr özvegye nyugdíjának megállapítása tárgyában.

34. A nyugdíj bizottság javaslata Nyerges Lajos volt városi rendőr özvegye nyugdíjának megállapítása tárgyában.

35. A nyugdíj bizottság javaslata Kiss Gyula volt városi tűzoltó özvegyének nyugdíj jogosultság megállapítása illetve végkielégítés iránti kérelme tárgyában.

36. A nyugdíj bizottság javaslata Réz Bertalan rendőr biztosnak előző szolgálatai beszámítása iránt beadott kérvénye tárgyában.

37—41 Fizesési előleg iránti kérvények.

42. Simonyi Ernő köz. gyakornok 4 heti szabadság idő engedélyezése iránti kérvénye.

43. Bereczky Lajos irnok 4 heti szabadság idő engedélyezése iránti kérvénye.

44. A tiszt. főorvos dr. Schvartz Éliás egyetemes orvos tudori oklevelét meghirdetése végett beterjeszti.

45. A tiszt. főorvos Papp Istvánné szül. Tarr Juliánna szülésznői oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatba nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1905. évi április hó 10-én.

Bordé Ferencz,
főjegyző.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Apr. 15. Bochnicsok — Várad hangverseny a Sasban.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye (estély.)

* **A Fő-utca burkolása.** Említettük, hogy a városi tanács mint állandó választmány, foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a Fő-utca uttestét és gyalogjáróját aszfalt, bazalt vagy kerammittal burkoltassa-e a város. A beérkezett ajánlatok között mind három burkolónemre van pályázat. A tanács mint állandó választmány tegnap délután abban állapodott meg, hogy az egész Fő-utczán, a Szent László hídától a vasutig úgy a kocsitutat, mint a gyalog járdát aszfalttal burkoltatja s az ajánlatok közül a Magyar Aszfalt részvénytársaság ajánlatát, mint a legelőnyösebbet ajánlja a törvényhatóságnak elfogadásra.

* **Áttérés Dobozon.** Gyönyörű és meghatározó egyházi aktusnak voltak szemtanúi vasárnap délelőtt a dobozi róm. katolikus hívek. Ugyanis Bankó Mihály, egy felekezeten kívüli 26 éves fiatal ember vette fel a kereszttség szentségét a gróf Wenckheim Dénes ur által épített szép stíly templomban, mely ezen ritka alkalomra zsufolásig terhelve volt. A kath. egyház új tagjának Kovács Márk a felekezeti különbség nélkül tisztelt, népszerű lelkész adta fel. Ez alkalomból a kereszttségülőknel gazdag lakoma volt.

* **Április 11-ike megünneplése.** A 48-iki törvények szentesítésének emlékére ünnepet ült tegnap az ország. Városunkban a *sűkéségházban* Széchenyi Jenő apátkanonok celebrált fényes segédlettel a hálaadó szentmisén. Az istentiszteleten jelen voltak a polgári és katonai hatóságok képviselői. Az iskolákban ünnepélyeket rendeztek.

Az olasz-i róm. kath. elemi fiúiskola nyilvános ünnepélyt rendezett. A csinos megnyitót és bezárót Stark Gyula igazgató főtanító tartotta. A gyermekek karban énekelték a *Himnusz-t* és *Szózatot*. Nagy Lajos szép beszédben méltatta az április 11-ikének jelentőségét. Az intézet 8 növendéke pedig hazafias verseket szavalt szivből, lelkesen. Szavaltak az első osztályból: Kiss József; *Szenilélek* M. László; a második osztályból: *Bánhegyessy Géza*, Jant Tibor; a harmadik osztályból: *Morvay Arpád*, *Novák György*; a negyedik osztályból pedig: *Hlatky Endre* és *Matolay Károly*.

Ugyancsak ünnepélyt rendeztek a felső kereskedelmi iskola s a közs. elemi fiú és leány iskolák is.

* **Az egyetemi tanári kar köréből.** A hivatalos lap hírül adja, hogy a király dr. Pótnév Ödön, dr. Ferdinándy Géza és dr. Maszler Ede budapesti tudomány-egyetemi magántanároknak a nyilvános rendkívüli egyetem tanári címet adományozta.

* **A hitélet fejlődése Ér-Mihályfalván.** Az érmihályfalvai róm. katolikus hívek hitbuzgóságát ékesen bizonyítja a következő hír, melyet érmihályfalvai tudósítónktól kaptunk. Érmihályfalván a róm. kath. hívek 336 korona költségen szűcs stációképeket állítottak fel s e képeket most vasárnap szentelte fel Pater Massa Viktor kaplonyi szent Ferencz-rendi zárdafőnök. Továbbá ugyancsak most vasárnap lépett életbe b. e. XIII. *Leo* pápa által jóváhagyott az igaz keresztény lélekre jótékonyan ható, üdvös „Élő keresztuti társulat.” Ez alkalommal mindjárt 149-en lettek a szent gyónás és áldozás előzetes elvégzése után a társulat tagjai. A társulat igazgatói tisztét *Szőke János* lelkész tölti be nagy buzgalommal.

* **A budapesti kereskedelmi muzeum igazgatója.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Kovács Gyula királyi tanácsost, a kereskedelmi muzeum igazgatóját, ez intézet igazgatójává uvezte ki.

* **Postahivatal Nagykágyán.** A biharvármegyei Nagykágya községben Nagykágya elnevezéssel 1905. év ápril hó 16-án postamesteri kezelésben teljes fel- és leadó szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését a nagykágyai pályaudvarra és vissza naponként kétszer közlekedő gyalogküldönczjárat utján a nagyvárad-érmihályfalvai vonalon járó mind a négy postát szállító vonattal kapja. A postahivatal a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítő kerületébe Nagykágya községet a hozzátartozó Darvay, Lovas és Pongrácz tanyákat és Kóly községet a hozzátartozó Cseresnyéshát korcsma teleppel, Füzéséri, Pongrácz Rimay tanyákkal osztotta be a postaigazgatóság.

* **Nagyváradon elfogott váltóhamisító.** Biró István volt deési lakos ott egy 260 koronás váltót hamisított és a pénzzel Nagyváradra szökött. A napok óta Nagyváradon bujkáló fiatal embert, ki néhány napig a Pannonia szállodában szolgáló állást is töltött be, a deési kir. ügyészség elfogatói parancsára Márton János rendőrünk tegnap délután a Kis-piaczon elfogta. Biró Istvánt a rendőrség még a tegnapi nap folyamán Deésre kísértette.

* **A leányok férjhez menetele.** A zürichi orvosnők behatóan foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mikor menjenek férjhez a leányok. Mindannyinak az a véleménye, hogy a

leányok 18 évök betöltése előtt semmi szín alatt ne menjenek férjhez, mert a leányok korábbi férjhezmenetele nemcsak ethikai, erkölcsi és nemzetgazdasági, de egészségi szempontból is elítélendő. Nézetük szerint a mi leányaink a mi éghajlatunk s korunk mellett csak a husz év betöltése után érik el a test teljes kifejlődését. A korábbi férjhezmenetel a legtöbb esetben a vérszegénységet, tüdőbaj, legtöbb esetben pedig a korai vénülést s csenevész nemzedéket vonja maga után.

* **Eljegyzés.** Dr. Harmathy Károly a nagyváradi jogászkar ifjú s már is szép kézsütségű, tehetséges tagja, az aranyifjúságnak egyik rokonszenves vezető alakja, Harmathy Károly táblabíró fia, eljegyezte Törökbecsén dr. Tószöghy Aladárnak, Torontálmegyei tiszteletbeli főorvosának bájos, szép és nagyműveltségű leányát: *Erzsikét*.

* **Erzsike és Erzsé.** A szesztestvérek egyikével történt, a ki daczára annak, hogy drámai apa szerepkört volna hivatva betölteni, az operettbeli zenegrófot kénytelen — és ismerjük el, hogy eredeti felfogással és ötletesen — alakítani.

Egy kedves vendég szerető családhoz járatosak többed magával, ahol igen jól szokták magukat találni.

A múltkoriban ez a vérbeli színész megakartta magát invitáltatni a családhoz. Telefonhoz megy és csenget.

— Halló, halló! Kérem Jánosékat.

— Brrr . . . Csing . . .

— A szesztestvér legnyújásabb hangját veszi elő és szinte fuvolaszerű modulációval, melyben már a hízélgés némi árnyalata is vegyült, adá be a telefon esőbe a bizalmas megszólítást:

— Erzsike maga az?

— Igen . . .

— Csókolom a kezeit kis anyám . . .

— Ki beszél?

— Hát én.

— Jaj bocsánat. Én Erzsé a szobalány vagyok.

— A szobalány? Phú, phú . . . Akkor nem csókolom a kezét. Phú, phú . . . A nagysága ott hon van?

— Igenis. De gyengélkedik, beteg.

— Hát az ur?

— Az ur kinn van a szőlőben. Mondjak valamit?

— Ne mondjon semmit. Phú phú . . .

Egy füstbe ment jó vacsora okozta bús rezignációval akarta letenni a szesztestvér a kagylót, mikor a fülébe csengetnek.

— Na. Halló! Ki beszél?

Egy nevető, pajzán hang cseng bele a telefonba.

— Jó étvágyat a vacsorához.

. . . Azóta a zenegróf ki nem állhatja a telefonos kisasszonyokat. (Puby.)

* **Tolvaj cseléd.** Berger Ignáczné szül. Goldberger Szeréna panaszt emelt a rendőrségen, hogy volt cselédje Bogdán Anna e hó 9-én kulccsal bezárt szekrényéből 90 korona pénzt lopott ki. A másnapon felelősségre vont leány 77 korona 30 fillért vissza adott ugyan panaszosnőnek, ennek azonban alapos a gyanuja, hogy Bogdán Anna a szolgálatból kilépése óta több ízben tisztelegtetett a lakáson, mert az asszony több ízben reájött pénzhányra és a leány beismerte azt is, hogy többször járt a lakásban. Az apránként ellopott pénzösszeg közel 400 koronára rug. Bogdán Annát lezárta a rendőrség.

* **Mulató a Szabó vendéglőben.** Szűcs Laczi kitérő daltársulata, nap-nap mellett igen érdekes és változatos műsorral mulattatja a nagyszámú közönséget, mely esténként megtölti a vendéglő helyiségét. Előadásra kerülnek legújabb: gyönyörű dalbokréták, vegyeskarok, valamint a kiadó szoba kitérő bohózat, azonkívül magán és pár jelenetek. Az új és régi attrakciók felléptével, f. hó 10-én hétfőn este Szűcsné Ilonka szubrett énekesnő, jutalomjátéka lesz, teljesen új műsorral, melyre előre is felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét és hecses támogatását.

Pannónia étterem és tölkert.

Első minőségű Dreher-féle **KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitérő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

* **Remek estélyek.** Nagy bűvész estély a Bihar kávéházban. Ma szerdán, április hó 12-én Keményfi magyar csodás és ördögös kezű bűvész mester varázs színházával nagy bűvészeti és spirítisztikai estélyt rendez, melyre a n. é. közönség szives támogatását kéri Keményfi bűvész. Belépti díj nincs. Pontos és figyelmes kiszolgálásról legjobban gondoskodik Breyer Károly kávé.

* **Tavaszi kelmeiben,** ugyszintén más divatcikkekben gyönyörű választéka van Klein Menyhért előnyösen ismert fiatal kereskedő Szt.-László-téri (Holdas templom mellett) üzletében, melyet meglepő olesó árban árusít, a miért ajánljuk a t. vevőközönség figyelmébe.

* **Olesó lesz a jó kávé.** A fiúmei kávé behozatali társaság fiók-telepe már teljesen be van rendezve s két-három nap után megnyílik. Természetesen e nagy behozatali cég, kávéit a legjutányosabban fogja árusítani. Érdekes, hogy míg külföldön minden nagyobb városban található ilyen különlegességi üzlet, Magyarországon csak most kísérleteznek ilyenekkel, jellemzetes ez kereskedőink vállalkozó szellemére.

* **Sok pénzt takarít,** ha mindennemű vásznat, ágyneműt, paplant, takarót, női és térfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

* **Gyakorlati eljárás.** Versecz, Fehértemplom s mondhatni az ország egy nagyrésze igazán bámulatos módon mutatnak példát a házak eleje és végeihez ültetett szőlőlugasokkal. Egész őszre, egész télre való szőlőt, bármily nagy család részére házaik falán természetik meg, hol az hidegtől és jégtől mentve van. Ezen eljárás most az egész országban megindult s minden vidék rohamosan követi a példáját. De minthogy ehhez nem mindenik szőlőfaj alkalmas, felhívjuk olvasóink figyelmét mai számunk hirdetési rovatában ábrán is bemutatott »Szőlőlugast ültessünk minden ház mellé« című hirdetésünkre.

Uj

butor-ipartelep

Nagyvárad, Szent-László-tér
Rimanóczy-ház (Holdas templom mellett.)
Telefon-szám az egész megyére: 584.

Butor ipar vállalat!

Nagy raktár

modern szalon-, ebédlő-, háló-, fürdő-, szálloda és mindennemű tükör, réz és vasbutorokban.

Saját műhelyekben készülnek minden e szakmába vágó kárpitos, asztalos stb. munkák legszolidabb kivitelben, a legjutányosabb árak mellett.

Kiváló isztelellettel 1082.

Büchler Márton.

IRODALOM.

A renaissance Itáliában.

Irtá: *Acsay Antal* dr. Budapest, 1905. 8-rét, 274 lap.

A föltölgésnek eredetisége, tárgyának nagy szorgalommal, a történetbölcsész kritikájával történő kidolgozása, a stílusvilágossága, egyszerű szépsége jellemzői és ajánlója ennek a gyönyörű kiállításban megjelent munkának. Ha a világirodalomnak összes műveit ismerjük is, melyek a renaissanczot tárgyalják, akkor is haszonnal, édes gyönyörrel olvassuk ezt a munkát, elmerülünk Dantenak genialitásában, a kit Acsay az ujkor megteremtőjének és az első modern európai embernek tart. Dantenak lépnek a nyomába követői, kik közül sokan megértik, mások az epigonok szokása szerint meg nem értik. Ennek daczára nem lehet győzelmes utjában megállítani többé a renaissanczot, mivel a változásnak, az újításnak a szükségessége meggyőződéssé érlelődik a gondolkodó emberek lelkében, az emberiség lelki világának megújulásától remélik az emberi társadalom olyan átalakulását, mely a társadalmi élet összes jelenségeire, tényezőire vonatkozzék.

A mi korunk, különösen hazánk szellemi élete, a vajadás jellegét mutatja az egész vonalon: eszmékben, törekvésekben, czélokban egyaránt látjuk ezt. E mozgalmak közt méltó a figyelemre Acsay műve. Megtanuljuk belőle azt, hogy az egyéni- és néplélek összhangján alapul az egyes embernek, nemzetnek és az egész emberiségnek a boldogsága. Azt is megtanuljuk, hogy ezt az összhangot a vallás-erkölcsi, a tudományos és művészi nevelés biztosítja.

A tudós szerző ki budapesti egyetemünkön a neveléstudomány tanára, művét *Berzeviczy Albertnek*, a renaissancz-kor, a renaissancz irodalom s művészet főnkelt lelkű tudós kutatójának és művészirójának ajánlotta.

A *Stephanum* nyomdának dicséretére és büszkeségére szolgál a műnek a kiállítása, mely a *Szent-István-Társulat* bizománya és 5 koronáért szerzhető meg.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Léghajósok.

Csütörtök: Aszalai uram leányai vigjáték. Benkő Jolán 40 éves jubileuma és bucsufellépte.

Péntek: Sulamith bibliai daljáték Garzó Adél bucsufellépte.

Sombat: A kis püspök, Szatmáry Arpád, Berlányi Vanda bucsufellépte.

Vasárnap: d. u. Elnémult harangok. Kleonovics György bucsufellépte. Este: János vitéz Horváth K., Wlassák Vilma, Békeffy Lajos bucsufellépte.

A léghajósok.

Váradi Aladár zenetanár ezeltől 2 évvel már irt egy operettet »A daemon« cím alatt, amit elő is adtak a színházban. Kijárt neki is 5 frt ennyihány krajczár, mint Mendelényinek, de ő nem csinált belőle casnét. A darab ment kétszer egymásután és azóta . . . na igen ma este eszébe jutott ez is az embernek.

A léghajósok második darabja tehát szerzőnek, mit itt a szinpadunkon előadtak. Ügyes és törekvő darab. Mint volt színházi karmesternek még fülébe cseng és szemei előtt lebegnek a Nebántsvirág. Kis zenéje és meséje. Egy kis permutálás, combinálás és variálás, egy pár eredeti változatos és üdítő rithmus és kész az új operett.

William hadnagy a zárdából megszöktet kedvesét, de mire formálisan megkéri végig kell hallgatni Tihanyi paródiázott tudásának kariki-

rozását, Rédeynek mint tiszti szolgának végtelen hosszú és végtelen szellemtelen kuplét, T. Pogány Jankának a férfi utáni epedését, Bérczynek szimpla szerepét. Szathmárynak mint egy örült személyesítőjének a megdöbbenésig hü játékát és Agnelly Irénnek minden inventió nélküli tánczát, de csinos énekét és előttünk vannak a léghajósok. Egy kedélyes jour ez, hol czirkuszi, orfeumi és színházi külső hatások adnak egymásnak találkozó, melybe a derűs hangot az éjmidő ujságíró népeknek a kávéházi asztalok mellett született viczcei képviselik.

A közönség meleg szeretettel fogadta a darabot. Jóízűen mulatott az egyes viczceken és tapsolta a szerző dirigálása mellett pompásan kezelt zenekarból kicsalt modulációkat. Mert tényleg a muzsika, ha nem is mentes bizonyos reminisczenciáktól, de kedves, bizsergető és fülbemászó. Ez a zene *Dutka* Akos színes, csengő rimeire készült, amelyek közül különösen tetszett a »Ki tudná itt, hogy mi a csók« duett, a T. Pogány Janka által énekelt »Férfi« és Rédei által énekelt »Jaj mamám« kuplék.

Az összes szereplők *Aradi* Aranka és *Horváth* Kálmánnal élükön mindent elkövettek, hogy a darab sikerét előmozdítsák. Hogy igyekeztek bevált, mutatja az, hogy a közönség jól mulatott, mert hangulatos, harmonikus és egységes volt az előadás. A szerzőt is lelkesen ünnepelték. Kapott ezüst és babér koszorukat és sűrűn ismétlődő tapsokat.

Hogy miért »Léghajósok« a darab címe? Mert a hadnagy a tudóssal és szolgájával együtt léghajón ereszkedett le a szinpadra, illetőleg a zárda kertjébe.

Ma még megismétlik a darabot és akkor »A daemon« sorsára jut. (Hc.)

Léghajósok másodsor. Ma este kerül a »Léghajósok« című operett másodsor színre a Szigligeti színházban, ugyancsak a premiér szereposztásában.

Benkő Jolán búcsúja a szinpadtól. Holnap, csütörtökön, Benkő Jolán 40 éves jubileuma és búcsúféléte alkalmából: »Aszalai uram leányai« című vígjáték kerül színre a Szigligeti színházban, bérletszünetben, rendes helyárok mellett. — Ebben a darabban lép fel utóljára *Szerény* Gizella asszony is, a színház kiváló, drámai hősnője. Kivülök a többi főszerepet E. Kovács M., Berlányi Vanda, Verő Janka, Tóth Elek, Klenovits, Szathmáry játsszák. — A holnapi előadásra már ma délután 3 órától lehet jegyeket előre váltani. A t. bérlek jegyeit csütörtök déli 12 óráig tartja fenn a színház pénztára.

Garzó Adél utolsó fellépte. Pénteken lép fel utóljára Garzó Adél, a színház kedvelt énekesnője, a »Sulamith« czimszerepében.

Z E N E.

A Harmonia próbái. A nagyváradi Harmonia zenekara f. hó 12 én, szerdán este 8 órakor, a közs. polg. fiúiskolában levő zenetermében, — az árvaházi alap javára rendezendő hangversenyen bemutatandó zeneművek begyakorlása céljából összpórákat tart, — melyre a zenekari működő tagokat teljes számban és lehető pontosan megjelenni kéri az igazgató választmány.

IPARÜGYEK.

A Bérkocsi ipartársulat most tartotta meg a tüzoltó őrtanya nagy termében harmadik évi rendes közgyűlését, melyen közel 100 bérkocsi tulajdonos vett részt. A gyűlésen, melyet dr. Adorján Emil ipartársulati jogtanácsos vezetett, az elnökség részletes jelentését egyhangulag tudomásul vették. A jelentés legnevezetesebb része az, hogy az ipartársulat kezdeményezésére a városi törvényhatósági bizottság a bérkocsik számát 100-ra korlátozta, a mi ennek az iparágak kétségtelenül nagy anyagi előnyt jelent. A pénztári jelentésből megállapította a közgyűlés, hogy a tagsági díjjal sokan hátrálékban, miért is Kovács Imre, Ehrenfeld Gyula és Danse János felszólalására kimondták, hogy ezután a tag díjak befizetése minden havi választmányi ülésen is eszközölhető lesz. A jelentések kapcsán köszönetet szavazott a közgyűlés Gerő Ármin főkapitánynak, a ki az ipartársulat működését a legjobb indulattal támogatja. Ezután a lemondott tisztikar és választmány helyére egyhangú lelkesedéssel a következők választották meg: Jogtanácsos: dr. Adorján Emil. Elnök: Szőke Sándor. Alelnök: ifj. Szakács József. Jegyző: Pribis László. Pénztáros: Kovács Imre. Ellenőr: Steuer Sámuel. — Választmányi tagok: Átyim Péter, Bocznyi Sándor, Bródy Gábor, Danse János, Deustch Jakab, Ehrenfeld Gyula, Klein Sámuel, Madarász József, Mihalkó György, Mikó Antal, Muszta Károly, Szilvássy József. — Választmányi pótagok: Fuchs Áron, Papp Gergely, Szándor Eduárd.

TÁVIRATOK.

Tisza a királynál.

Bécs, április 11. (Saját tud. távirata.) Tisza István gróf azért járult a felség elé kiballgatásra, mert a szerb és bolgár szerződés felmondása tárgyában akarta a király a miniszterelnök tanácsát kikérni.

Tiszának az volt az álláspontja, hogy lemondott miniszterelnök ilyen fontos kérdésekben nem tárgyalhat semmiféle kormányval sem. Más kormány vámtarifa nélkül is tárgyalhatna ebben az ügyben, ő azonban nem.

Az audiencián szóba került a felirati vita és a parlamenti helyzet is.

Tisza a kihallgatás után gróf *Goluchovszky* külügyminiszterhez hajtatott, mivel hosszasan tárgyalt.

Az ujpárt értekezlete.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.) Az ujpárt ma értekezletet tartott, melyen *Eötvös* Károlynak a november 18-iki eseményekre tett megtorló indítványát tárgyalták.

Az értekezlet a párt nevében egyhangulag elfogadta az indítványt, melyet holnap a Ház elé terjesztenek.

Eötvös csütörtökön fogja megokolni indítványát.

Gróf Sternberg pöre.

Bécs, április 11. A josefstadi bíróság ma kezdte meg gróf Sternberg reichsrati képviselő ügyének tárgyalását, aki a parlament folyosóján néhány héttel előtt orozva inzultálta a prágai »Narony Listy« tudósítóját, Penitzeket.

Letartóztatott komornyik.

Budapest, április 11. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy a rendőrség ma letartóztatta a czár egyik komornyikját,

mikor az a czár életmódjáról iratokat adott át a forradalmi bizottságnak.

Megczáfolt hír.

Budapest, április 11. (Saj. tud. táv.) A magyarországi és külföldi lapok egy némelyike a legutóbbi időkben azt a hirt közölték, hogy a felség legközelebb lemond a trónról.

A »*Neue Fr. Presse*« mai számában megczáfolja ezen híreket s azt írja, hogy ily dolgokról komolyan még csak beszélni sem lehet, mert a király nem teheti, hogy ily válságos időben adja ki a kezéből a kormányzás gyeplőjét.

Togó hátrál.

Budapest április 11. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy *Togó* tenger-nagy flottája hátrál. *Togó* valószínűleg cselbe akarja csalni az oroszokat.

A döntő csata legfeljebb csak a hét végére várható.

A trieszti helytartót megoperálták.

Bécs, április 11. A *Neue Freie Presse* jelenti, hogy Hohenlohe herceg trieszti helytartót a Löw-féle szanatóriumban megoperálták. A helytartónak vakbélgyuladása volt. Állapota javul.

NYILTTÉR.

Szóbel Adolf

női ruha és confection készitési müterem
Nagy Sándor-utca 4.

Ajánlja a szakmájába vágó női ruhák divatos elkészítését, u. m. utcai és estélyi toalettek, angol és francia szabásu ruhákat, costumöket, felöltöket mindennemű fazonban.

Vidéki megrendelőktől ruhaderék beküldése kívántatik mérték helyet.

Kitünő tisztelettel:

Szóbel Adolf,

angol és francia női szabó.

É R T E S I T É S.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

német szücs-üzletet nyitottam, raktáromon mindenkor e szakmába vágó kézmunkák kaphatók és megrendeléseket gyorsan és pontosan készítek el a legjutányosabb árak mellett, ugyszintén szörme-áru nyári megőrzésre és annak gondot zását elfogodom.

Üzletem tűz ellen biztosítva van. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam tisztelettel:

Zimányi András,
Nagyvárad, Színház- és Apáczá-utca sarkán
(Dr. Adorján-palota.)

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár”-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű tavasz-i** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **sima, fekete** áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. Birétum, capuczin, camaura, továbbá Muczétuma legszebb és finomabb selyemből. Továbbá egyedül raktára a mai idény legszebb és lebecsültebb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

65

polgári- és papiszabó.

Az „Első nagyváradai Czipő- és csizmagyár”

Moskovits Farkas és Tsa

Kössuth-u., régi rendőrségi épületben folyó hó 15-én megnyitja kicsinybeni eladási üzletét, addig az — udvar felől van a bejárat. —

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

Angol regény.

— Igen anyám tegye meg. Mennyire megörül majd, ha olvassa. Oh, anyám, el tudja-e képzelni azt a napot, mikor visszatérve betoppanok magukhoz!

— Kenneth, édes gyermekem, de ha mégis meghiusulna ez a reményed s az a boldog nap nem fog bekövetkezni, ugy-e elég erős leszel elviselni azt a csapást is?

— Anyám, édes anyám, ne mondja ezt! kiállt Kenneth remegő hangon, hiszen már az a gondolat is boldoggá tett, hogy lesz idő mikor eldobhatom mankóimat s megint erős és egészséges leszek. Hisz ilyen nyomorékon csak terhükre vagyok.

— Drága teher vagy te nekünk, édes gyermekem — sottogta az anya.

Kenneth boldogságának előérzetében erősen fellélegzett.

— Most már van reményem rá, hogy megérem, mikép férfi leszek — szolt, s mosolyogva nézett a naplementében rózsaszínűnek tetsző hegyre. — Alig merem ugyan magam is hinni — de mégis hiszem, mert Fergusson mondja.

— Az ég áldja meg érettel Kenneth, ő az egyedüli, ki mindent elkövet, hogy talpra állítson.

— Tudom, anyám, és talán idővel lesz alkalmam — nem visszafizetni, mert azt sohasem tehetem — de, hiszem, mikép részesülök abban a szerencsében, hogy én is tehetek érte valamit.

Alkonyat felé megérkezett Alick, hogy megbeszéljék tervét.

Nelli az ablaknál ült, egyedül. Nem igen szolt bele a Kenneth és a doktor dolgába, de midőn Alick hozzá ment jó éjt kívánni, könnyes szemmel rebegett neki köszönetet:

— Soha, de soha sem tudjuk ezt önnek eléggé meghálálni.

— Nem kívánok én ezért semmit. Nelli magáért teszem.

Vajjon még mindig remélte, hogy meghódítja Nelli szívét? Maga sem tudta. De nem állhatta meg a mint a craigfelli kerten végig ment, hol az esti lég tele volt virágillattal, hogy meg ne pihenjen s vissza ne nézzen a házra. Azután hosszú sétautra indult, egyre a lelkében duló érzéssel foglalkozva.

Végre lassu lépésekkel hazafelé indult, a mint azonban a Gloire de Dijon rózsákkal körülvett cottage mellett haladt el, újra sajogni kezdett szíve, mert a csevegő patak mormolása a Nelli hangját juttatta eszébe. Mielőtt végkép összeszedte volna magát s megérlelődött volna benne az a határozat, hogy ezental kizárólag embertársai javáért munkálkodik, még egyszer visszaesett azok közé a szerencsétlenek közé, kik összezúzott reményeik romjaira építenek és egyre ismételtet magában: Mi lett volna belőlem, ha Nelli szeretni tudott volna engemet!

A nyári eső erősen zuhogott. Montgomery Mari a Veres ház szalonjának egyik ablakánál dolgozva, koronkint hosszú sóhajjal nézett ki a szürke égbe. A hegyek fölött emelkedő nehéz fehér köd még több esőre nyújtott kilátást.

Még csak most verte el a tizenkettőt az óra s Mari azon tűnődött, mivel fogja eltölteni a hosszú délutánt. Ugy érezte, hogy ma különösen lassan és unalmasan telik az idő. Igaz, hogy élete nagyon egyhangú volt. Reggeli után maga porolta le azokat a ritka porcellánokat, melyekre Farnham kisasszony egykor olyan büszke volt, aztán friss virágokat szedett a vázákba. A háztartás gondjai eem igen neheztedek vállaira, mert Farnham kisasszony úgy intézkedett, hogy régi cselédei mind megmaradjanak a Mari szolgálatában is; így tehát a gazdaasszony a régi szokás szerinti folytatta dolgát s a Veres-házban minden renben volt.

Villásreggeli előtt csak úgy előállottak a szürkek, mint azelőtt és Mari, Carlton kisasszonynyal kocsikázni ment; de a kocsis most nem hajtatott olyan sebesen mert Marinak nem volt kedve a gyors hajtáshoz.

Kocsibázás után öltözködni mentek az ebédhez s az ebéd után jöttek a hosszú-hosszu esték, mikor Carlton kisasszony rendesen elszundított, Mari pedig álmodozva zongorázott, vagy az árnyakat nézte, a mint kíséretesen húzódtak fel a helyeken.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. április hó 11-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 16.80 17.— 16.60 Kétszeres buza 14.80—14.60 14.40 Rozs 14.80—14.60. 14.40 Árpá 15.20 15.— 14.80 Zab 14.40 14.20 14.— Tengeri 17.— 16.60 16.40. Borsó 46.— Lencse 50.— Bab 31.— Köleskása 28.— Burgonya 74.0 100 kiló lángliszt 29.— Zsemlyeliszt 28.80 Fehérkenyérliszt 28.40. Barnakenyérliszt 25.— Széna fuvarral 9.— Szalma fuvarral 2.—20. Sózott szalonna 140.— Zsup-szalma —20. Aomszalma —14. 1 köbméter búkfa 6.— Tölgyfa 5.60. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahus I. o. 1.12, 1 kiló marhahus II. o. 1.04, 1 kiló marhahus III. o. —96. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor 80.— liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.—

1 mm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.— 1 mm. szappan 50.— 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. ma yar gyapju 1.—. hltr. ó-bor 64.— 1 hltr. ujbör 40.— 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 hltr. kendermag 30.— 1 hltr. köles —. 1 hltr. repce —. 1 hltr. dió 40.— 1 hltr. mogyoró —. 1 hltr. aszalt szilva 40.— 1 kg. savanyu káposzta 32.— 1 kg. szalonna nyers 1.60. 1 kg. sertéshus 1.36. 1 kg. vereshagyma —.50. 1 kg. foghagyma —.70. 1 kg. bors 2.60. 1 kg. paprika 6.60. 1 kg. barna kenyér —.22. 1 liter kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1905. április 11-én Tiszta buza körülbelül 500 hltr. Kétszeres buza 200 hltr. Rozs 260 hltr. Arpa 140 hltr. Zab 180 hltr. Tengeri 200 hltr. Burgonya 280 hltr.

Lábas jészágok: Hizott sertés mintegy 50 drb. Félhizott 70 drb. 2 évestől feljebb 220 drb. 1 évestől 2 évesig 270 drb. Süldő 330 drb. Malacz 420 drb. Vágó ma ha 120 drb. Jármos ökör 340 drb. Fejős tehén 200 drb. Borju 268 drb. Bivaly — drb. Juh és kecske 71 drb. Ló 498 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi április. 11-án. 1 pár I-ső rendű jármos ökör 630—720 korona. 1 pár II-od rendű jármos ökör 520—620 korona. 1 pár III-ad rendű jármos ökör 360—500 korona. 1 drbfejős tehén 160—360 kor., 1 drb vágó ökör 160—300 kor., 1 drb vágó tehén 160—280 kor., 1 drb veres borju 30—52 kor., 1 drb fél éves borju 60—84 kor., 1 drb egy éves borju 60—120 kor., 1 drb két éves borju 70—200 korona. 1 drb hizott sertés 124—132 kor., 1 pár fél éves sertés 34—48 kor., 1 pár egy éves sertés 64—90 kor., 1 pár két éves sertés 94—150 korona. 1 drb igás ló 160—300 korona. 1 pár ökörbőr 44—50 kor., 1 pár tehénbőr 32—40 kor., 1 pár borjubőr 10—20 kor., 1 pár lóbőr 10—20 korona.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, ápr 11.

Buza ápr.-re	— — — —	82
Buza máj.—	— — — —	74
Rozs ápr.-re	— — — —	42
Tengeri májusra 1905.	— — — —	32
Zab ápr. ra	— — — —	14.74
Repce aug.-ra	— — — —	70

Értéktözsde.

Budapest, ápr. 11

Oszrákhitelrészvény	— — — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — — —	806.50
Leszámitoló bank	— — — —	464.50
Rimamurányi	— — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — — —	649.—
Közuti vasut	— — — —	569.50
Városi villam s vasut	— — — —	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 ápr. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — —	118.70
Magyar koronajárdék 4%	— — — —	98.20
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — — —	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — —	98.75
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — — —	223.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — — —	17.21
Osztrák járadék papirban	— — — —	100.10
Osztrák járadék ezüstben	— — — —	100.50
Osztrák járadék aranyban	— — — —	1.20
Osztrák korona járadék	— — — —	100.50
1860. oszt. államsorjegyek	— — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	16.45
Magyar hitelbank részvény	— — — —	770.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — — —	669.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	661.—
20 frankos arany (Napolendor)	— — — —	19.5
Német birodalmi márka	— — — —	117.15
London vista	— — — —	239.95
Páris vista	— — — —	95.37
márkás 20 arany	— — — —	23.431

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

ÉRDEKEL MINDENKIT,

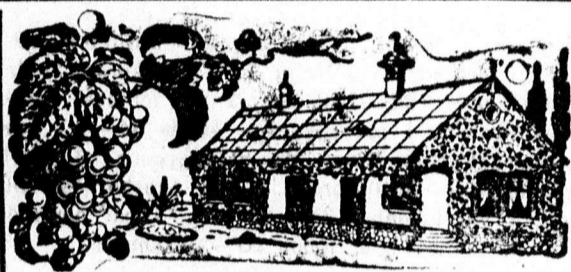
hogy mily előnyösen lehet vásárolni **Klein Menyhért** jóhírű divatáru üzletében Szt. László-tér, holdas templom mellett, hova naponta érkeznek szebbnél szebb *tavaszi costum pongyola*, és *blous kelmék*, *cosmanosi Dalem*, *creton*, és *zephir* ujdonságok, *Schroll siffon creàsi vásznak* és házi berendezéshez szükséges áruk, melyeket minden versenyt kizáró árban árusít.

Új rendszerű egység árain:

120 czm. széles gyapju pongyola és blous kelmék 58--83--115 kr   Czérna és silk zefir nagy választékban — — — 11 és 19 kr
140 „ „ „ angol costum kelme 96--118--135 kr   Cosmanosi Delin, Volin — — — — — 27--33--36 kr

TELEFON 584.

Tavaszi árjegyzék ingyen.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy a legkevesebb helyet is elfoglalná az egyébre használható részekből. Ez a legáltalánosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű mert nagyjából ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkiválóbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismeretelésére vonatkozó színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olcsó árban és »Delaware« sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye.

A t. gazdaközönség

szíves figyelmébe ajánljuk

saját gyártmányu

kenderből készült kötélárak, u. m. **hámistráng**, **lökőtűk** és **rudalók**, **ruhaszáritó** és **pinczeköteleket**, amelyek nálunk *olcsóbban mint bárhol beszerezhetők.*

1119. Kiváló tisztelettel:

Spitzer Izráel és Tsa

Zöldfa-u. Kurländer és Ullmann czéggel szemben.

Zsák és ponyva eladás és kölcsön-intézet.

Telefon szám 434.

50 darab haszárt 48 és 96 négyszögletes ponyvák pontom árban eladók.

Gépolaj, Tawotta és Gépszijakban legolcsóbb beszerzési forrás, Bocsorokban legnagyobb raktár.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején

Ne sajnálja senki a fáradságot arra, hogy a **most érkezett**

tavaszi

ujdonságokat

megtekintse.

971

Az árak meglepő olcsók!

Nagy magtár kiadó.

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYARBAN** Friedländer Hermannál. Telefon: 143.

Vidéki és helybeli telefon 63.

NÁDOR HENRIK és TÁRSA czipő nagyraktára

NAGYVÁRADON, Kereskedelmi-palota.

Van szerencsénk a n. é. vevőközönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a tavaszi idényre megérkeztek kitünő minőségű női-, férfi- és gyermek-czipők óriási választékban, feltűnő olcsó **szabott árak** mellett kaphatók csakis **Nádor Henrik és Társa** kizárólagos czipő nagyáruházában (Nagypiacz-tér Kereskedelmi-palota.)

Vidéki és helybeli telefon-rendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Szolid kiszolgálás.

Szabott árak.